

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/562 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 6 април 2022 година

за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 223/2014 по отношение на Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 175, параграф 3 и член 177 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Неотдавнашната военна агресия от страна на Руската федерация срещу Украйна и продължаващият въоръжен конфликт промениха из основи положението със сигурността в Европа. В резултат на тази военна агресия Съюзът и по-специално източните му региони са изправени пред значителен приток на хора. Това представлява допълнително предизвикателство в момент, когато икономиките на държавите членки все още се възстановяват от въздействието на пандемията от COVID-19.
- (2) Държавите членки вече могат да финансират широк кръг от инвестиции, предвидени в програмите им в областта на политиката на сближаване и насочени към справяне с предизвикателствата, свързани с миграцията, по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд (ЕСФ), включително чрез допълнителните средства, предоставени под формата на Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа (REACT-EU), с цел да се подпомогне преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и за подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката. Действията могат да обхващат инвестиции в областта на социалното приобщаване, здравеопазването, образованието, заетостта, жилищното настаняване и грижите за децата, включително чрез инвестиции в инфраструктура, възстановяване на бедните градски райони, действия за намаляване на териториалната и образователната изолация на мигрантите и стартиращи предприятия. Държавите членки могат да пренасочват оставащите средства от своите програми за справяне с тези предизвикателства, свързани с миграцията. Освен това Фондът за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ФЕПНЛ) може да се използва за предоставяне на храни и основно материално подпомагане на лица, включително граждани на трети държави, засегнати от военната агресия от страна на Руската федерация.

⁽¹⁾ Становище от 23 март 2022 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 24 март 2022 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 4 април 2022 г.

- (3) Въпреки че уредбата за изпълнението, приложима за допълнителните средства, предоставяни в рамките на REACT-EU, вече позволява известна гъвкавост, е необходима по-голяма гъвкавост при използването на средствата от ЕФРР, ЕСФ и ФЕПНЛ от многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г. Като се има предвид необходимостта от незабавни действия за справяне с миграционните предизвикателства, породени от военната агресия на Руската федерация срещу Украйна, разходите за операции за справяне с тези предизвикателства следва да бъдат допустими от датата, на която започна тази военна агресия. Освен това гъвкавостта при използването на ЕФРР и ЕСФ следва да бъде засилената за такива операции, така че наличното финансиране по програмите да може да се използва бързо, при условие че съответната операция е в съответствие с оперативната програма, а според случая, и с нейните изменения. Тази гъвкавост следва да се добави към вече съществуващите възможности за допълнително финансиране на операциите. Следва да бъдат въведени и опростени правила за докладване по отношение на информацията за участниците в тези операции.
- (4) За да се гарантира, че засегнатите лица могат да се ползват своевременно от помощта по линия на ФЕПНЛ, е целесъобразно да се даде възможност на държавите членки да изменят някои елементи на оперативните програми, подпомагани от ФЕПНЛ, без за това да се изисква приемането на решение на Комисията.
- (5) Подкрепата, предоставяна по линия на политиката на сближаване, следва да има допълваща роля, по-специално за действията, финансирани по линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, за да се увеличи максимално въздействието на наличното финансиране.
- (6) Държавите членки бяха засегнати по безпрецедентен начин от последиците от пандемията от COVID-19. Цялостното въздействие на пандемията оказва много силен натиск върху бюджетите на държавите членки поради внезапното и значително увеличение на публичните инвестиции, необходими в техните системи на здравеопазване и в други сектори на техните икономики. Освен това имаше риск от прекъсване на подкрепата, предоставяна на най-нуждаещите се лица. Това доведе до извънредна ситуация, налагаща предприемането на специални мерки.
- (7) В отговор на последиците от избухването на COVID-19 регламенти (ЕС) № 1301/2013 ⁽³⁾ и (ЕС) № 1303/2013 ⁽⁴⁾ на Европейския парламент и на Съвета бяха изменени с Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, за да се даде възможност за повече гъвкавост при изпълнението на програми, подпомагани от ЕФРР, ЕСФ и Кохезионния фонд (наричани заедно по-нататък „фондовете“), както и от Европейския фонд за морско дело и рибарство. Тъй като сериозните отрицателни последици от кризата върху икономиките и обществата на Съюза се изостриха, и двата регламента бяха изменени отново с Регламент (ЕС) 2020/558 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾.

Освен това, с цел да се противодейства на въздействието на кризата, свързана с COVID-19, върху най-нуждаещите се лица, Регламент (ЕС) № 223/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾ беше изменен с Регламент (ЕС) 2020/559 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾, за да се въведат специфични мерки за ФЕПНЛ за справяне с избухването на COVID-19. С тези изменения се постигна изключителна допълнителна гъвкавост, която позволи на държавите членки да съсредоточат усилията си върху необходимия отговор на безпрецедентната криза, като за целта

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 289).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 508/2014 във връзка със специални мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите членки и в други сектори на техните икономики в отговор на избухването на COVID-19 (Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса) (ОВ L 99, 31.3.2020 г., стр. 5).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2020/558 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013 и (ЕС) № 1303/2013 по отношение на специалните мерки за предоставяне на изключителна гъвкавост за използване на европейските структурни и инвестиционни фондове в отговор на избухването на COVID-19 (ОВ L 130, 24.4.2020 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) № 223/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. относно Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ОВ L 72, 12.3.2014 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) 2020/559 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2020 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 223/2014 по отношение на въвеждането на специални мерки за справяне с избухването на COVID-19 (ОВ L 130, 24.4.2020 г., стр. 7).

се увеличи възможността за мобилизиране на неизползваната подкрепа от фондовете и се опростиха процедурните изисквания, свързани с изпълнението на програмите в отговор на нуждата от бърза реакция на тази криза. С последващо изменение на Регламент (ЕС) № 1303/2013, въведено с Регламент (ЕС) 2020/2221 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁹⁾, бяха предоставени значителни допълнителни средства под формата на REACT-EU с цел да се подпомогне преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и на социалните последици от нея и за подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката.

Като част от същия пакет Регламент (ЕС) № 223/2014 беше изменен и с Регламент (ЕС) 2021/177 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁰⁾, за да се даде възможност за мобилизиране на тези допълнителни ресурси от държавите членки за най-нуждаещите се лица в контекста на изпълнението на ФЕПНЛ.

- (8) Въпреки че възможностите за гъвкавост и допълнителните ресурси, предвидени за програмния период 2014—2020 г., помогнаха на държавите членки в усилията им за реагиране на кризата и за възстановяване, появата на нови варианти на коронавируса, и по-специално на варианта омикрон, както и мащабното затягане на ограниченията през последното тримесечие на 2021 г. продължиха да оказват сериозно отрицателно въздействие върху икономиките и обществата на държавите членки и възпрепятстваха нормалното изпълнение на програмите на политиката на сближаване и на програмите, подпомагани по линия на ФЕПНЛ. Неотдавнашната военна агресия от страна на Руската федерация и причинените от нея миграционни потоци изостриха това въздействие и създават риск от допълнително забавяне на възстановяването на икономиката на Съюза. Поради това в съответствие с възможността, предвидена в Регламент (ЕС) 2020/558, е необходимо да се предвиди удължаване по изключение на една от въведените със същия регламент мерки, а именно възможността ставката на съфинансиране от 100 % за счетоводната 2020—2021 г. да се приложи за следващата счетоводна година.
- (9) С цел да се облекчи тежестта върху публичните бюджети, произтичаща от необходимостта да се реагира на кризисната ситуация, да се ускори изпълнението на програмите и да се създадат условия за необходимите инвестиции за възстановяването на регионите, на държавите членки следва да се предостави извънредната възможност да прилагат ставка на съфинансиране от 100 % в програми, подкрепяни от ЕФРР, ЕСФ, Кохезионния фонд или ФЕПНЛ, и за счетоводната 2021—2022 година.
- (10) За да се спазят таваните на плащанията по многогодишната финансова рамка за 2022 г. и 2023 г., за тези години следва да се определи таван за плащанията, произтичащи от прилагането на ставка на съфинансиране от 100 % по ЕФРР, Кохезионния фонд или ЕСФ. Плащанията, които не могат да бъдат извършени в резултат на прилагането на тези тавани, следва да се извършват от Комисията при първа възможност — или с приемането на отчетите, или чрез последващи плащания, в зависимост от наличието на финансиране. Тези отсрочени плащания не следва да засягат приемането на отчетите или да имат някакво друго въздействие.
- (11) Като се има предвид, че прилагането на ставка на съфинансиране от 100 % няма да засегне съществено съдържанието на самите оперативни програми, е целесъобразно да се позволи бързото му привеждане в изпълнение, без да е необходимо решение на Комисията за одобряване на изменението от страна на държавите членки на финансовите таблици на оперативната програма. Въпреки това държавата членка следва да предостави преразгледаните финансови таблици преди подаването на окончателното заявление за плащане за счетоводната година. Потенциални последващи изменения, включително на стойностите на показателите, могат да бъдат направени като част от последващо изменение на програмата след края на счетоводната година.
- (12) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно въвеждането на мерки за гъвкавост при предоставянето на подкрепа от фондовете, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците от предлаганото действие може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) 2020/2221 на Европейския парламент и на Съвета от 23 декември 2020 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 по отношение на допълнителните средства и уредбата за изпълнение с цел оказване на помощ за улесняване на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и за подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) (ОВ L 437, 28.12.2020 г., стр. 30).

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/177 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 223/2014 във връзка с въвеждането на специални мерки за преодоляване на кризата, свързана с избухването на COVID-19 (ОВ L 53, 16.2.2021 г., стр. 1).

- (13) Поради това регламенти (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 223/2014 следва да бъдат съответно изменени.
- (14) Поради неотложността да се предприемат действия за справяне с миграционните предизвикателства, породени от неотдавнашната военна агресия на Руската федерация, и с продължаващата криза в областта на общественото здраве, произтичаща от пандемията от COVID-19, е уместно да се предвиди изключение от срока от осем седмици, посочен в член 4 от Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз, приложен към Договора за Европейския съюз, към Договора за функционирането на Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.
- (15) С оглед на необходимостта да се даде възможност на държавите членки да изменят програмите си навреме, за да се възползват от прилагането на ставка на съфинансиране от 100 % за счетоводната 2021—2022 година, настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменение на Регламент (ЕС) № 1303/2013

Регламент (ЕС) № 1303/2013 се изменя, както следва:

- 1) В член 25а се вмъква следният параграф:

„1а. Чрез дерогация от член 60, параграф 1 и член 120, параграф 3, първа и четвърта алинея спрямо декларираните разходи по една или няколко приоритетни оси от програма, подкрепена от ЕФРР, ЕСФ или Кохезионния фонд, включени в заявленията за плащане за счетоводната година, започваща на 1 юли 2021 г. и приключваща на 30 юни 2022 г., може да се приложи ставка на съфинансиране в размер на 100 %.

Чрез дерогация от член 30, параграфи 1 и 2 и член 96, параграф 10 за прилагането на ставка на съфинансиране в размер на 100 % не се изисква решение на Комисията за одобряване на изменение на програмата. Държавата членка нотифицира Комисията за преразгледаните финансови таблици след одобрение от мониторинговия комитет. Ставката на съфинансиране от 100 % се прилага само ако финансовите таблици са нотифицирани на Комисията преди подаването на окончателното заявление за междинно плащане за счетоводната година, започваща на 1 юли 2021 г. и приключваща на 30 юни 2022 г. в съответствие с член 135, параграф 2.

Общият размер на допълнителните плащания, произтичащи от прилагането на ставка на съфинансиране от 100 %, не надхвърля 5 милиарда евро през 2022 г. и 1 милиард евро през 2023 г.

Комисията извършва междинните плащания, като използва ставката на съфинансиране, приложима за съответните приоритетни оси преди нотификацията по втора алинея. Чрез дерогация от член 135, параграф 5 Комисията изплаща допълнителните суми, произтичащи от прилагането на ставка на съфинансиране от 100 %, след получаване на всички окончателни заявления за междинно плащане за счетоводната 2021—2022 година, а когато е необходимо извършва тези плащания на пропорционална основа, за да се спазят таваните, определени в трета алинея.

Чрез дерогация от член 139, параграф 7 оставащите суми, които произтичат от прилагането на ставка на съфинансиране от 100 % и с оглед на спазването на таваните, посочени в трета алинея, не могат да бъдат платени след приемането на отчетите, се изплащат през 2024 г. или по-късно.“

- 2) В член 65, параграф 10 се добавя следната алинея:

„Чрез дерогация от параграф 9 разходите за операции за справяне с миграционните предизвикателства в резултат на военната агресия от страна на Руската федерация са допустими от 24 февруари 2022 г.“

- 3) В член 98 се добавя следният параграф:

„4. Операциите за справяне с миграционните предизвикателства в резултат на военната агресия от страна на Руската федерация могат да бъдат финансирани от ЕФРР или от ЕСФ според правилата, приложими за другия фонд.

В такива случаи тези операции се програмират по специална приоритетна ос на другия фонд, допринасяща за съответните му инвестиционни приоритети.

Когато за операции по специалната приоритетна ос, посочена във втора алинея, се изисква да бъдат докладвани данни относно участниците, тези данни се основават на обосновани оценки и се ограничават до общия брой на получаващите подкрепа лица и броя на децата под 18-годишна възраст.

Настоящият параграф не се прилага по отношение на програми по цел „Европейско териториално сътрудничество.“

Член 2

Изменение на Регламент (ЕС) № 223/2014

Регламент (ЕС) № 223/2014 се изменя, както следва:

1) В член 9, параграф 4 се добавя следната алинея:

„Първа и втора алинея се прилагат и за целите на изменението на елементи на оперативна програма за справяне с миграционните предизвикателства в резултат на военната агресия от страна на Руската федерация.“

2) В член 20 се вмъква следният параграф:

„1б. Чрез дерогация от параграф 1 спрямо разходите, декларирани в заявленията за плащане за счетоводната година, започваща на 1 юли 2021 г. и приключваща на 30 юни 2022 г., може да се приложи ставка на съфинансиране от 100 %.

Чрез дерогация от член 9, параграфи 1, 2 и 3, за прилагането на ставка на съфинансиране от 100 % не се изисква решение на Комисията за одобряване на изменение на програмата. Държавата членка нотифицира на Комисията преразгледаните финансови таблици, посочени в раздел 5.1 от образците на оперативните програми, съдържащи се в приложение I. Ставката на съфинансиране от 100 % се прилага само ако финансовите таблици са нотифицирани на Комисията преди подаването на окончателното заявление за междинно плащане за счетоводната година, започваща на 1 юли 2021 г. и приключваща на 30 юни 2022 г. в съответствие с член 45, параграф 2.“

3) В член 22, параграф 4 се добавя следната алинея:

„Чрез дерогация от първа алинея разходите за операции за справяне с миграционните предизвикателства в резултат на военната агресия от страна на Руската федерация са допустими от 24 февруари 2022 г.“

Член 3

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 6 април 2022 година.

За Европейския парламент
Председател
R. METSOLA

За Съвета
Председател
C. BEAUNE